

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 33. ANUL XI.

Sabiu 5 Iuliu, 1863.

Telegrafu' este de doua ori pe saptamana: joi si Duminica. — Pentru ratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiul prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru prinze, si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v.

Noi Franciscu Iosifu Antalulu.

din gratia lui Dumnedieu Imperatoriulu Austriei, Regele Apostolicu alu Ungariei si alu Boemiei, Regele Lombardiei si Venetiei, Galitiei, Lodomeriei si Iliriei, Archiducele Austriei, Marele Principe alu Transsilvaniei si Comitele Secuiloru s. c. l.

s. c. l.

Dănu de seire si priceputu reprezentantiloru iubitului Nostru Mare-Principatu Transsilvania, pre 1-m'a Iuliu a. c. la Sabiu conchiamati:

Prin abdicarea de tronu a Atotserenisimului Nostru Domnu unchiu, a Maiestatei Sele c. r. Imperatoriului si Regelui Ferdinandu Antalulu, in Ungaria si Boemia cu numele acest'a alu Cincilea, si prin renuntierea la successiunea pre tronu din partea serenisimului Nostru Domnu tata, Archiducelui Franciscu Carolu, Altetiei c. r., la domnire preste imperiulu Nostru in puterea sanctiunei pragmatice chiamati, amu prochiamatututurorupoporeloru imperiului Nostru suirea Nostra pre tronu in 2 Decembre 1848.

Prin turburarile politice, ce s'au ivitu pretutindenea la inceputulu imperatiiei Nostre, si prin urmarile acelor'a fuseram siliti, a intruni in manile Nostre imperatesci preste mai multi ani tota potestatea guvernamentale, pentru de a mantui statulu.

Sub tempulu acest'a s'au latitu si roboratu in Imperiulu Nostru elementele institutiuniloru comune organice, prin egalitatea supusiloru Nostri inaintea legii, prin recunoscerea legale a tuturoru religiuniloru, prin aplicaveritatea la oficii fora privire la stare si nascere, si supunerea tuturoru sub comun'a si egal'a datorintia de a milita si a purta contributiune, prin delaturarea roboteloru si altoru greutati ale pamentului, si prin desfiintierea liniei intrevamali in monarchia Nostra, si s'a confirmatu legatur'a naturale, reale si nedeslegavera a tuturoru tieriloru si poporeloru imperiului Nostru prin mii de fire noue a celoru mai feliurite interese publice si private.

Candu Ne veduramu dara in pusatiunea, inimei Nostre de parinte alu tieriei preplacuta, a pune in vietia in loculu exercitiului netiermuritu alu potestatei Nostre domnitoresci o constitutiune, care statorcesce participarea supusiloru Nostri la legislatiune, debui sa o recunoscemu de datorintia Nostra de reginte, in interesulu casei Nostre imperatesci si a regatelor si tieriloru Nostre, a conserva totodata autoritatea si unitatea monarchiei, si a da tuturoru regatelor si tieriloru Nostre garantii de stari legali, chiaru si ne'ndoitu detiermurite, si de confaptuire armonica.

Spre estu scopu amu emisu diplom'a imperatesca d'in 20. Octomyre 1860, si amu prochiamatututurorupoporeloru imperiului Nostru suirea Nostra pre tronu in 2 Decembre 1848.

Spre exercitarea acestui dreptu in privinti'a tuturoru obiectelor legislatiunei, care privescu la drepturile, datorintiele si interesele, tuturoru regatelor si tieriloru comune, (mai aproape indicate in art. II alu diplomei Nostre imperatesci) fu senatulu Nostru imperiale destinat, si considerandu ca spre a pote pune in lucrare acestu dreptu, se cere un'a ordine si forma anumita pentru exercitarea lui, amu incuviintiatu in pri-

vinia compunerii senatului imperiale si a dreptului de confaptuire la legislatiune, ce i-s'a rezervatu aceluia prin diplom'a Nostra imperatesca din 20 Octombre 1850, cu patent'a Nostra imperatesca din 26 Februaru 1861 legea fundamentale despre reprezentatiunea imperiului, si amu providuto pentru totalitatea regatelor si tieriloru Nostre cu puterea unei legi fundamentale de statu.

Afara de trebile comune ale legislatiunei indicate in art. II. alu diplomei Nostre imperatesci din 20 Octombre 1850, despre care voru ave a consulta si reprezentantii Marelui Nostru Principatu Transsilvania in comunu cu celaltii reprezentanti ai intregii monarchie, se voru decide insa tote celelalte obiecte ale legislatiunei constitutionalmente in si cu dietele respective a singulareloru regte si tieri, si anume in Marele Nostru Principatu Transsilvania in intielesulu constitutiunei sele de mai nainte.

Insa, pre lunga multe altele inca, anume aceea parte a constitutiunei avitice a Marelui principatu Transsilvania, care privesce la compunerea dietei, s'a schimbatu in urm'a stingerii starei esentiali a nobilimei, a roboteloru si prestatiuniloru urbariali, si in urm'a statoririi egalitateri de datorintie si drepturi civili pentru tote clasele locuitoriloru tieriei, asie de esentialu, catu un'a dieta conchiamata pre bas'a art. XI din anulu 1790—1, prin care aru fi eschisa cea mai mare parte a poporului dela exercitarea drepturiloru politice, in contr'a intereselor adeverate ale tieriei, nu s'aru pote si nece ca s'aru privi ca un'a atare adeverata reprezentatiune a poporatiunei intregi din tiera fora deschilnire de nascere, stare, nationalitate, si religiune, care posedo autoritatea morale neaparatu debuntdosa, ca atatu trebile din lantru ale Transsilvaniei sa le deslege spre multumirea tuturoru natiuniloru intr'acela locutore, catu si in privinti'a relatiuniloru publico-drepturistice ale aceluia catra intreg'a monarchia, sa aduca la indeplinire intentiunea Nostra de Parinte alu tieriei de repetite ori respicata.

Fiindu ca uniunea Transsilvaniei cu Ungaria conchisa in anulu 1848 nu s'a infiintiatu nece odata cu deplina putere legale, si si fapticu indata s'a disolvatu, amu lasato neatinsa inca in decisiunile Nostre din 20 Octombre 1860, si amu demandatu numai restaurarea reprezentatiunei de tiera a Transsilvaniei.

In lips'a temeliei legale si aplicavere, a fostu un'a datorintia imperativa de reginte, a emite pentru diet'a pre 1-m'a Iuliu a. c. in liber'a Nostra cetate r. Sabiu conchiamata, unu regulamentu previsoriu de dieta, si a demandat intreprinderea alegeriloru deputatiloru la aceea dupa dispusatiunile acestui regulamentu de dieta.

Cu incredere catra intentiunile Nostre apriatu respicate, de a efectu formarea dreptului publicu alu imperiului pre bas'a de sine starei cu grije pastrate a tieriloru, si totu-odata pre bas'a acelei unitati, care o recere autoritatea necesaria a imperiului, si de alu duce acestu opu, amesuratu principiiloru unei politice deschise si liberali, in tote partile imperatiiei catra un'a desvoltare de un'a mesura, si anume dupa dreptu si ecvitate, cu privire la trecutul singulareloru regate si tieri, precumu si cu deasemenea iubire si portare de grija pentru fiecare din cele multe nobili natiuni, care suntu intrunite de seculi sub sceptrulu casei Nostre, si

petrunsi de necesitatea deslegarei celoru multe insemnate intrebări interne ale tieriei, care diacu inca nedeslegate

si nu se mai potu amana fara vatemare grea a intereselor fia-cărui singularu, intr'unu modu pre tôte clasele tieriei, fora deschilnire de natiunalitate si religiune, multiemitoriu, precumu si a esecutării constitutiunali a intentiunei Nôstre de repetite ori respicate in privinti'a pusatiunei publico-drepturistice a Transsilvaniei câtra intrég'a monarchia;

clasele poporatiunei de Noi chiamate spre a participare la alegerea deputatiloru dietali au datu ascultare acestei chiamări, si Voi iubitoru credintiosi, sprijiniti de deplin'a si onorific'a incredere a concetateniloru Vostri, V'ati infacisiatu, cá adeveratii reprezentanti ai întregi poporatiuni din iubitul Nostu Mare Principatu Transsilvani'a, totuodata cu barbatii prin increderea Nôstra chiamati.

Cá pre corpulu legislativu adunatu alu inimei Nôstre scumpulu Mareprincipatu Transsilvani'a, Ve intimpinamu, iubitoru credintiosi, cu salutarea Nôstra de parinte alu tieriei, regésca si mareprincipésca.

Mari si grele suntu problemele care au lipsa de deslegare.

Cu ecvitate reciproca in sa si inima impacabile, cu un'a contielegere pentru tôte partile salutară, ne vá succede prin incredere, dreptate si virtute a medilocí, cu ajutoriulu Atotopotintelui, unu viitoriu frumosu si imbucuratori.

Impoteritul Nostu Comisaru r. de dieta Ve vá predá, iubitoru credintiosi, in copia autenticala documentulu despre abdicarea de tronu a Atotuserenisimului Nostu Domnu unchiu, a Maiestatei Sale c. r. Imperatorului si Regelui Ferdinandu Anteiulu, in Ungari'a si Boemi'a cu numele acest'a alu Cincilea, si despre renunciarea Serenisimului Nostu Domnu Tata, Archiducelui Franciscu Carolu, c. r. Altetie, si Ve damu voia a tramite afara de acest'a, un'a deputatiune la resiedinti'a Nôstra atotpre'nalta, de a vedé documentulu originale, pastratu in archivulu secretu alu casei, curtei si statului.

Apoi Ve vá presentá, iubitoru credintiosi, impoteritul Nostu Comissaru r. de dieta diplom'a Nôstra imperatésca din 20. Octomvre 1860, emisa in tustréle limbile indatinat in tiéra, si legea fundamentale din 26. Februaru 1861 despre representatiunea imperiului, e peduita asemenea cá diploma imperatésca, si Ve provocamu iubitoru credintiosi, sa le treceti acele in legile tieriei in testulu autenticu si in tustréle limbile tieriei.

Adunandu Noi dela inceputulu domnirii Nôstre acumu inte'i data reprezentantii iubitului Nostu Mareprincipatu Transsilvani'a la un'a dieta, ar' corespunde datinei, cá urmandu esemplulu predecesoriloru Nostri de gloriósa aducere aminte: pre toti si pre fiecare, preste totu si in deosebi, in drepturile, legile, privilegiile, imunitatile si scutirile, care adeca i-s'au datu si concesu acestui Mareprincipatu alu Nostu Transsilvani'a de Maiestatea Sea reposata préfericitulu Imperatoru Leopoldu I., veri prin diploma, veri prin alte determinatiuni si confirmări urmate dupa diplom'a acest'a, si s'au intaritu si de urmatorii aceluia-si, predecesorii Nostri de gloriósa aducere aminte, in modulu cumu a facutu pre urma Maiestatea Sea Atotuserenisimulu Nostu Domnu unchiu, Imperatorulu Ferdinandu Anteiulu, cá Rege alu Ungariei si Boemiei cu numele acest'a alu Cincilea, prin un'a diploma solemnă, in care s'au receptu testulu Diplomei leopoldine, nu numai sa-i intárimu gratiosu, ci sa-i si asecuramu, ca acele se voru sustiné nestramutate, si ca ce e deosebitu benigne promisu, sa vá si pune in fapta.

Fiindu-ca in sa fiecare lege materiale e supusa dupa fire pre incetu unoru schimbări progresive, dupa cerintiele intereselor politice si nationali cu tempulu schimbatóre ale statelor si popóreloru, asiá suntu si in Transsilvani'a: egal'a indreptáire civile si politica a toturoru claselor poporatiunei fára deschilnire de natiunalitate si religiune, de Noi de repetite ori intarita si in vigóre pusa, cumu si datorinti'a toturoru comuna de a militá si a portá dare, astfelu de fapte pretiósse, care au produsu interese adeverate, si indreptatite, si arata de neesecutavere multe dispusatiuni din aminti'a diploma leopoldina si din determinatiunile si intáririle, ce au urmatu dupa aceea.

Pre langa acest'a considerandu, ca facia cu centralisarea puterei statului in tôte tierile Europei in privinti'a celoru mai 'nalte probleme, tratarea comuna a devenitu un'a necesitate

nedelaturavera pentru autoritatea monarchiei, cá sa impacamu pretinderile singulareloru tieri cu acestu postulatu alu necesitatei politice, l'amu strapusu dreptulu celu de mare insemnătate alu participárei la legislatiune in afacerile comune, pre totalitatea tieriloru imperiului Nostu.

De aceea nu potemu observá datin'a in privinti'a diplomiei leopoldine, fiindu-ca esecutarea atátoru determinatiuni ale acelei'a in fapta a devenitu a fi preste potintia, si nu e impacaveru cu dreptatea si consciinti'a Nôstra, a confirmá ceva, ce in fapta a devenitu a fi preste potintia.

Totusi din propensiunea, de care suntemu condusi cátra Voi, iubitoru credintiosi, si cátra intregulu Noue scumpulu Mareprincipatu Transsilvani'a, voimu a recunósce apriatu si a Ve dechiará serbatoresce prin acest'a, ca dupa ce vá fi infintiată pre calea constitutiunale cu confaptuirea Vóstra, iubitoru credintiosi, structura din launtru publicodrepturistica a iubitului Nostu Mareprincipatu Transsilvani'a, si corelatiunea lui catra iutrég'a Monarchia, in privinti'a deliermuririi definitive a modulu tramiterii deputatiloru Transilvaniei la senatulu imperiale, inimei Nôstre de parinte alu tieriei i-vá fi spre placere a emite despre acest'a, candu ati dorí si cere, un'a diploma solemnă, carea si urmatorii Nostri voru avea de a confirmá totu-deaun'a inaintea depunerei omagiului.

Spre a ajunge mai curendu la acest'a tinta comuna si 'nalta, si spre a usiurá si grabi tratarea constitutiunale a celoru multe întrebări insemnate, ce diacu inca nedeslegate, vomu lasá, sa Vi se propuna, iubitoru credintiosi, pr'in impoteritul Nostu Comisariu r. de dieta un'a seria de proiepte de legi de aceste atingátóre, si anume, despre:

1. efectuirea egalei indreptatiri a natiunei române si a religiunilor ei;
2. intrebuintiarea celoru trei limbi, usitate in tiéra, in comunicatiunea oficiósa publica;
3. compunerea si ordinea dietei;
4. regularea definitiva a modulu tramiterii deputatiloru din Marele Nostu Principatu Transilvani'a la senatulu imperiale;
5. schimbarile de lipsa in impartirea politica a tieriei spre medilocirea mai usióra a unei administratiuni ordinate politica si de justitia;
6. regularea administratiunei politice si
7. acelei de justitia;
8. organizarea tribunaleloru de justitia si mai alesu constituirea curtei judecatoresci de instantia a trei'a;
9. integritate si interpretările de lipsa a unoru determinatiuni a patentei Nôstre imperatésce din 21 Iuniu 1854 despre punerea in fapta a desarcinării pamentului;
10. introducerea protocoáloru funduarie;
11. infiintarea unei banci de ipoteca.

Ve provocamu dar' prin acest'a, iubitoru creditiosi, sa pertraptati despre acele dupa prescisele regulamentulu de trebi, emisu pentru acés'a dieta, si sa substerneti, iubitoru credinciosi, proieptele de legi, care le veti aduce la cale, sanctiunei Nôstre Atotu-pré'nalte.

Afara de acest'a Ne rezervamu a lasá sub cursulu pertraptariloru dietali sa Vi se propuna iubitoru credintiosi proiepte de legi corespudiatóre despre alte afaceri insemnate.

Vointi'a Provedintiei pre Noi Ne-a destinatu a conduce sórtea iubitului Nostu Mareprincipatu Transilvani'a preste celu mai greu alu tuturor punctelor de schimbare.

Astfelu de probleme nu se potu deslegá fara cunoscentia starei adeverate a lucrului, a necesitatei de deslegare, si a folóseloru mari, ce resulta din un'a deslegare norocósa, nu fara incordare si pacientia barbatésca, dar' deslegarea debue sa se intemple.

Noi zidimu pre dreptatea causei, pre judecat'a Vóstra cea matura, iubitoru credinciosi, pre zelulu patrioticu si aceea re'nfrenare de sine, care corespunde principiiloru tolerantie.

Voi iubitoru credintiosi Vetí justifiá increderea Nôstra in fapta.

Ajutoriulu lui Domnedieu sa fia dar' cu conclucarea poteriloru Nôstre intrunite.

Pre langa care Ve remanemu cu bunavointi'a si grati'a Nôstra cesara-regésca si mareprincipésca nestramutavere aplecati.

Datu în capital'a și resiedinti'a Nôstra Vienn'a, în 15. Iunie, anulul un'a mîia optu sute și cîședieci și trei, alu imperatrei Nôstre alu cîncispredecielea.

Franciscu Iosifu m. p.

Franciscu Comite de Nádasy m. p.

În urm'a mandatului preînaltu alu Maiestatei Seale c. r. apostolice

Demetriu Moldovan m. p.

Deschiderea dietei transsilvane în 3/15 Iuliu 1863.

Dupa-ce deputatii, regalistii și ceilalți membrii ai dietei transsilvane se adunaseră înca din zilele premergătoare mai totu în Sabiu, astadi în 3/15 Iuliu opulu celu grandiosu și de multu asceptatu cu cea mai viia încordare, fu inauguratu prin rogatiuni către Acel'a, dela care vine tóta darea cea buna și totu darulu celu deseversitu. Românii de ambele confesiuni precumu și Luteranii se adunara de dimînția în competențele loru bisereci, unde cu Archipastorii în frunte cerura ajutorulu lui Domnedieu asupr'a lucrului celu gravu, ce eră sa-lu încépa astadi. Apoi dupa-ce la 10 ore se celebră și în biseric'a rom. cat. o missa solenela, la carea Esc. Sea Gubernatorulu fu comitatu mai numai de Români, și dupa-ce într'aceea sa-l'a cea mare dela „Imperatulu Romaniloru“ se umpluse de privitori, întră la 11. ore Escellent'i'a Sea Gubernatorulu Conte de Crenneville, că Comissaru regescu impoternicitu, urmatu de D. Consiliariu gubernialu Grois că Presiedintele provisoriu alu dietei, și de multimea deputatiloru.

Remarcabilu e, ca pe cându Românii și Sasii, atātu regalisti, câtu și deputati erau de fatia mai totu, Magiari se presentara numai 3, si adeca Conte Nemes, Conte Beldi și d. Lászfoly.

Dupa o scurta departare se ivira Esc. Sea Gubernatorulu și D. Presiedinte alu dietei, consiliarulu gubernialu Grois salutati de acclamationile casei, și acestu din urma, tăiându sigilulu în fati'a adunării, ceti cu voce înalta rescriptulu imperatescu, prin care Gubernatorulu Conte de Crenneville se denumesc de comissariu regescu dietalu, în limb'a magiara, germăna și romăna.

Escellent'i'a Sea Gubernatorulu reprezenta apoi dietei pre presiedintele ei provisoriu, Cons. gub. Grois, și apoi se departeaza; eara acesi'a ocupându scaunulu presidiulu, citește în tustrele limbile cuventulu urmatoriu:

„Cându în urm'a introducerei mele prin Escellent'i'a Sea inpoteritulu Comissariu regescu de dieta primescu presidiulu intermisticu alu dietei, concreditu mie de către escelsulu regiu Guberniu în sensulu regulamentulu provisoriu de dieta, privind la slabiciunea poteriloru mele și la marimea problemei, o facu acésta cu îngrijire. — Avendu insa încredere în binevoitorea indulgentia a onoratulu corpu reprezentativu, precumu și convinsu fiindu despre aceea, ca onoratulu corpu reprezentativume va sprijini intru deslegarea grelei probleme cu prudintele seu consiliu și ca vâ conlucră din tôte poterile spre ajungerea scopulu doritu de toti într'o potriua, care sta în respunderea la asceptările preînalte ale pregratiosulu nostru Principe, și intru înaintarea binelui patriei nôstre multu amate din simtiu de credintia neclatita către Maiestatea Sea cesaro-regia și apostolica, și de amóre invapaiata catra amat'a nôstra patria cu acelu propusu seriosu 'mi inceptu acestu oficiu intermisticu că pe tempulu incatu-ilu voi portă ne-impedecandu nici câtu e mai putinu liber'a discussiune a obiectelor veninde la pertraptare în întielesulu și între marginile regulamentulu provisoriu de dieta și de trebi preînaltu emis, se înaintezu intru sfer'a mea de activitate adoperarea onoratulu corpu reprezentativu spre înaintarea binelui cumunu dupa putintia-mi, ragandu totu odata pre onoratulu corpu reprezentativu, că continuandu deslegarea acestei mari probleme din partea sea cu imprumutata rabadare și întielegere intru consultările tie-nende sub presidiulu meu intermisticu se binevoiasca a me onoră cu multu pretiuită-i încredere, — postindu din adenculu sufletulu, ca consultările nôstre în cointielegere se aiba spre multumirea tuturor nationiloru și confesiuniloru din asta patria o astfelu de desvoltare, care sa îndatorésca pe posteritate la o multiamitóre reminiscintia către corpu reprezentativu alu generatiunei presinte.“

Presiedintele requira acumu, iara-si în tustrele limbile, pre deputatii cei mai tineri, a ocupă locurile de secretari ai casei, la care se oferu D. Lászfoly, Trauschenfels, Brennerberg, Obert, Florianu și Muresianu. — Dupa aceea invita Presiedintele pre membrii dietei, a depune promissiu-

nile de credintia în locu de juramentu, și cetindu numele membriloru dupa alfabetu, acesi'a se radica și respundu fia-care în limb'a sea cu: apromitu, ich gelobe și fogadom. —

În fine Presiedintele invita pre membrii dietei a se adună pe diu'a următoare la 10 ore și a tramite din sinulu seu o deputatiune, pentru de a invită pre D. Comissariu regescu la deschiderea solenela a dietei.

Si cu acestea dupa 12 ore se încheiă acésta siedintia introductoare. —

Deschiderea solenela a dietei transsilvane.

Siedinti'a II din 4/16 Iuliu 1863.

Siedinti'a se începe înainte de 10 ore cu citirea și verificarea protocolulu, carele în testulu germanu se citește de Obert, în celu, magiaru de Lászfoly, în celu romanescu de Muresianu.

Românii și Sasii mai toii de fatia, Magiari trei.

Presiedintele provoca pre d. Prepositu Macedonu că membru nou venitu a depune promissiuinea în locu de juramentu, ceea-ce si face. Tóta adunarea sta radicata sub rostirea appromissiuinei.

Acumu requira Presiedintele, că comissiuinea denumita înca de eri din dd. Rosenfeld, Haupt, Dunc'a, Popasu, Lászfoly, Kirchner sub conducerea Esc. Sea Contelui Beldi sa merguspre a invită pre d. Comissaru regescu la deschiderea dietei. Comissiuinea re'norcendu-se da soli'a sea, si la 10¹¹, Escellent'i'a Sea dlu Gubernatoru Conte de Crenneville, întempnatu de demuitătile mai înalte ale dietei, intra în sala subvivate întreite și lungi, se suie pe tronu, citește subscriptiunea p. n. rescriptu imperatescu către dieta și titulu Maiestatii Sele C. R. Apostolice; apoi acoperindu-si capulu și siedindu pe tronu, citește p. n. rescriptu *) intreruptu adeseori de applausele casei și comitatu la urma de cele mai vii acclamationi. Cu deosebire vivaci sunt acclamationile la pasagele, unde Maiestatea Sea proclama restituiria constitutiunei și durabilitatea ei, unde se numesce parinte alu patriei și unde aduce propositiunile regesci. — Rescriptulu se citește apoi magiarescu prin Presiedintele provisoriu, si romanescu prin Cons. Gub. Alduleanu, 4 și dupa finirea acestei cetiri Comisarulu regescu proclama diet'a a fi deschisa, ear actele mentionate espuse spre vedere, în fine între strigări lungi de bucuria se departa inotitu de personalitățile cele mai înalte, ce sunt de fatia.

Re'norcendu-se acestia, Presiedintele anunția siedinti'a cea mai de aprópe pe mîne 5/17 Iuliu pe 11 ore.

Episcopulu Siagn'n'a, cerendu cuventu dice: Înalta casa! Amu onóre de a insinúa convingerea mea, că adica cându va fi tēmpulu și diu'a hotarita voi sa facu o motiune pentru unu respunsu la înaltulu rescriptu regescu în forma de adresa. Si dorescu, că acésta sa se ia la protocolu.

Apoi cerendu cuventu Consiliarulu gubernialu Rannichere dice: Înalta dieta! O di nōua apară astadi pentru scump'a nôstra patria, o di, a cărei lumina va strabate cu potere invingătoare; căci ori câtu sunt de mari și de grele problemele, ce avemu de a le deslegă, acelea trebuiescu deslegate. (Bravo!) Noi toti, alesii poporulu, chiamatii corōnei cari ne dāmu aici măn'a cea fratiésca patriotica pentru lucrulu comunu, și cari tñemu deschisa și calda acésta mână patriotica fratiésca și pentru toti aceia, cari înca n'au venitu la acele scaune, la care au fostu tramisi prin alegerea poporulu, — înca n'au venitu spre cea mai profunda a nôstra parere de reu. Noi toti — precumu au aretat espri-mările de applause și acclamationile, noi toti, dīcu, ne simțim petrunsi aduncu de gravitatea și însemnatatea cuvintelor, cu care Maiestatea Sea Imperatulu, Regele și Principele tieiei s'au înduratu a salută Marelui-Principatu Transsilvani'a. Acea, domnii mei, e o salutare plina de seriozitate și demnitate, resoluta, prearesoluta intru aপরার drepturilor corōnei, în sustinerea autonomiei tieiei, binevoitóre intru sprijinulu înaintării binelui poporulu, alu cărui fundamentu e îndreptătirea egala a tuturoru gintiloru, a tuturoru limbiloru, a tuturoru confesiuniloru, ne dau ansa și radimul la cointielegere, la complanare, la împacarea tuturoru drepturiloru, ce-si au radacin'a în istoria, cu cerintele unui tempu nou, care condiționeza formatiuni nōne, și recere formatiuni nōne. Acea e o salutare, carea deca se va face cunoscuta va află și trebuie sa afle în tiera resunetulu seu, (Sa traiésca! Hoch!) Unde Monarchulu nu se foresce de nici

*) care noi-lu aduseramu în fruntea numerulu de astadi. Red.)

o costiune, nu invalesce nici unu cugetu, ci vorbesc cu ast-felu de franchetia, cu astfelu de marinimitate, acolo tier'a nu pôte tacé, acolo reprezentantie tieri nu-i e iertatu a tacé.

Decisiunile in sa ale ordinei nostre de afaceri nu ierta, a aduce si a lua la pertractare unu proleptu de sine stata-toriu, pâna nu va deplin diet'a esseminare a alegeriloru, ca astfelu sa se pôte privi de constituita. De aceea noi ne rezervâmu, ca la tempulu seu in asemenea modu, precum motivâ déjà onoratulu antevorbitoru, sa ne unimu in concor-di'a frumôsa armonica si sa dceretâmu cu unanimitate (Hoch! Sa traiésca!), ca alocutiunea coronei sa afle si din partea dietei tieri o resalutare, ca deplin'a încedare a marinimosu-lui Imperatu, Domnului nostru, sa intempine cu devotiune in-crederea deplina si tota a tieri! (Hoch! Sa traiésca!)

Si cu aceste siedi'ti'a II. dietala se incheia la 12 1/2 ore.

Siedi'ti'a cea mai de aprôpe Vineri in 5/17 Iuliu la 11 ore.

Sabiiu in 4 Iuliu. Ceea-ce comunicaseram si noi pe scurtu din sciri private, trist'a fama despre repozarea P. Episcopu gr. cat. aln Gherlei Ioann Alexi, aflamu acumu mai pe largu intr'o corespondintia din Gherla a „Cazetei Transilvaniei“, dupa care P. S. Sea in etate de 62 ani ai vietiei si 7. ai Episcopiei adormi in 29 Iunii c. n., plânsu de clerulu si poporulu seu ca unu pastoru bunu si zelosu.

Alta scire trista e, ca P. O. Parintele Protopopu si Pre-siedinte alu Consistoriului gr. orientulu din Oradea-Mare, I. Atanasiu Boczko a repozatu in 26 Iunii (8 Iuliu, avendu anii vietiei 72, ear ai Presiediului 35.

Fia-le tierên'a usiôra si amintirea binecuvântata!

Din Bichisiu, loculu alegerei pentru cerculu Cim-brudului, cerculu M. Uioerei si cerculu Sant-Benedicului, ni se scrie, ca candidatulu Magiariloru fu baronulu Stefanu Kemeny. alu Româniloru D. Ioanne Axente Severulu. Ale-gerea se incepû in 7 Iuliu c. n. la 9 ore si se fini in 10 Iuliu la 4 ore dupa ameadî. la comisiunea electorala, com-pusa totu din Magiari, ca representante alu Româniloru se pusesse Bihari László, unu renegatu necunoscutu Româniloru. La protestulu acestora: ca si Armenii si Jidovii inca au re-presentantele seu, numai Români nu, se priimi unu preotu betrânû si cu totulu neputintiosu, si nemultiamindu-se Ro-manii cu acest'a, se adause inca unu preotu si in urm'a ce-reriloru loru inca unu Român, notariulu Sofroniu Domsia din din Petelea, pe care ei-lu credeau magiarisatu, care in sa a datu probe invederate de Român bunu. Ca o proba despre aceea, ca la ce medii desperate si-au luat Magiarii refugiulu pentru de a bucatî voturile Romaniloru si de a scôte ma-ioritatea pentru sine, reproducemu din acêsta corespundintia variatiunea inoptita facuta cu numele candidatului român, si anume: Asente din Belgradu 699 de voturi, Axintea 176, Arsente dela Belgradu 51, Axentea Ioann dela Belgradu 25, Arsintea = 27, la Severu 7, la Domnulu dela Belgradu 5, la Belgradu 2. Insa in desiertu, de ce te temi nu te trece! Can-didatulu romanu reest cu 699 de voturi, ér' celu magianu romase in minoritate de 564 voturi.

Din Hid'a, loculu de alegere pentru cercurile Agri-giu si Panticu in comitatulu Doboc'a ni se scrie, ca alegerea s'a facutu in 29 si 30 Iunii. In comisiunea electorala sub presiulu Baronului Danilu Bánfy au fostu 5 Români si doi Magiari. Votisanti fura 1167, dintre cari 1029 au vo-tatu pre D. Mihailu Bohetielu; voturile Magia-riloru, Iudeiloru si ale acelu Român, cari nu sciura pro-nunti'a bine numele candidatului (manier'a cea preacunoscu-ta! Red.), remasera 146. — Portarea poporului român se pôte numi de mirare: nici unu omu beatu, in tôte pârtile seriositate, linisce si ordine buna. Magiarii protestara-firesce agupr'a alegerei, invinuindu si injurându mai cu seama pre preotimea, ca au invetiata pre ômenii — Dômne ce crima! — a dá voturile la Român. Magiarii nu votara de locu, asemenea nici Iudeii, dicendu ca ei voru a se concentra si a alege câti sunt in tiêra unu deputatu de nationalitatea loru. In fine d. corespondinte se teme, ca d. Bohetielu va sa re-signeze; noi in sa, sperâmu, ca temerea lui nu se va realisa.

(Intardiatu.) **Vintiulu de josu 9 Iuliu si .**
Alegerile in cerculu alu 6 in Com. Albei Inferiori in loculu de alegere Vintiulu de josu — se incepura in 7 Iuliu s. n. si se finira in 9 la 4 ore dupa amiadî; rezultatulu fû ca se alese D. N. Gaitanu cu 676 de voturi con-tr'a lui Akos Barsay cu 336 voturi. Partarea poporului fu esemplara si dêmna de unu actu asia impor-tantu, încatu au pusu in uimire chiaru si pe fratii Magiari. Inca din ajunulu dîlei de alegeri se adunara alegatorii din tôte pârtile la loculu destinatu, încatu dimineti'a in 7 Iuliu erâ plina piati'a dinaintea localului pentru comisiunea de a-legeri. Toti Români erau grupati pe lenga 4 steguri na-tionale, unulu cu inscriptiunea „sa traiésca Nicolau Gaitanu“, altulu in cinci *) coloru — imparatescu si nationalu, — cu in-scriptiunea deasupr'a „20 Octobru 1860,“ de desuptu „Vivat Gaitanu,“ doua fara inscriptiuni — si asceptau cu nerabdare ôr'a de inceperea alegeriloru.

Comisiunea se compuse din 6 membrii magiari, unu sasu si român, alegerile decursera cu usile inchise, pe lan-ga tôte protestele Româniloru, ca sa fia publice, precum fura aiurea.

Tôte promisiunile si amagirile din partea Magiariloru, pentru de a trage pre Români in partea loru, remasera fara rezultat, poporulu au remasu neclatitu pe lenga „alesulu“ loru, si nici batar unulu nu si-au datu votulu la strainu. Sasi, desi multi dintre ei n'aru fi vrutu sa dea votulu la unu strainu, sedusi, precum audimu de-la ei insi, de pre-otii loru, dederu voturile lui Akos Barsay, in acârui curte apoi capetara mancare si beutura, catu li-a fostu voi'a. Aici nu potu se trecu cu vederea o circumstantia, multi dintre Sasi n'au potutu pronuntia numele Akos Barsay; unii diceau D. Barciannu, altii Iános Barsa, altii Iacobi Barsay, altii D. Barciu, ba altii „Domnulu de aici“ — si „gener har“ (Iener Herr). Cu adeveratu ca si dintre ai nostri au fostu o parte, care de si cunosceau pe D. Gaitanu, totusi nu-lu poteau pronuntia; s'au auditu Gaitanu si Domnulu dela Belgradu, ba pôte si Gitanu, Gaita Nicolae si Dom-nulu Gaitanu. Dar' pe langa tôte variatiunile, ce le au a flatu de bine ale face comisiunea de alegere cu numele alesului nostru, fara ca sa fi consideratu si variatiunile facute cu numele Barsay, totusi noi avuram ma-ioritate absoluta, si pucin'a variatiune ce avura in numele Nicolae Gaitanu, Gaitanu si Gaita (n) Nicolae, — datu in rezultatulu alegeriloru din partea comisiunei, pe langa o judecata seriôsa si drépta pieru cu totulu si ne remane sum'a eclatanta de 1110 voturi, facia cu 336 ale D. Barsay.

Resultatulu debea-lu capetaramu la 11 1/2 ore nôptea dela comisiune scrisu pe o cedula din partea membrului no-stru, zelosulu barbatu, parintelui din Straja Tamasiu care, de si slabu de adenculu betranetieloru totusi nu-siau impre-getatu a priveghiâ la ducerea protocolului, din partea a 2 ma-giari si la totu actulu alegerii: Sa traiésca! Densula au fostu si la comisiunea de rechiamatiuni, unde pe langa tôte silen-ti'a lui si provocarea la „Regulamentu“ totusi s'au bagatu o multime de ne'ndreptatiti, sasi si unguri, mai vertosu in Vingardu, unde impartinduse mosile, care erau scrise pe unulu la mai multi dinl'o curte, capetara intr'o familia câte 4-5 bi-lete, ba cei mai multu la Vingardu intrara 2 invetiatori unguri pentru 40-50 de suflète la 7-10 copii de scôla, pe cându Romanii, chiaru si preoti fusera in multime eschisi, fara nici o cauza. In unele locuri nici dîu'a rechiamatiuniloru nu fû publicata. Noi le multiamimu fratiloru magiari mai vertosu, D. notari unguresci, pentru fratietatea ce ne au aretatu, si amu insemnatu acestea nu mai ca de alta data se scimu a ne orientâ si se fimu mai atenti la alegerea de notari co-munali, sa nu alegemu de acei-a, cari, in locu se inainteze binele comunu, cauta cu tôte midilôcele a nimici si celu mai pucinu progresu alu nostru.

Mai nou.

Diet'a transs. tinu in 5/17 Iuliu siedi'ti'a III, in carea se alesera cele 9 comisiuni pentru verificarea alegeriloru. Scau-nele din drépt'a inca sunt totu gôle.

*) Corespundintele lui „Kol. Közlöny“ dara n'a numeratu bine, di-cendu ca stégulu a fostu cu 4 coloru.